

Kalvsvik, en gård med anor

Utägorna till Kalvsviks by, kommundelen Jordbros vagga!

Flygfoto på Kalvsviks gård 2010. I Bakgrunden motorvägen mot Nynäshamn (åt vänster-söder).

Kalvsviks by kom att ligga på sin nuvarande plats först omkring år 1200, men området bär spår av mänsklig aktivitet från både äldre och yngre järnålder. Kalvsvik hade stora arealer mot norr. På en av kartorna till ägomätningen år 1742 kan man bland annat hitta Jordbro krog, ägd av Mellangårdsägaren, prosten Lennæus. Längre ner på kartan finner man ett "qwarnställe", som också ägs av prosten och strax söder om kvarnen ligger ett båtsmanstorp med små åkerlappar och gärdesgård omkring. Ovannämnd bebyggelse ligger som små öar med skog, berg och mossar omkring sig. Hemmanet Kvarntäppan är närmaste granne.

Jordbro krog låg vid landsvägen mellan Västerhaninge och Stockholm, ungefär där Svensk Bilprovnings nu har sin kundparkering. Krogen var rastplats för

Ösmo- och Sorundabönderna på deras väg till och från Stockholm. På kartan inför storskiftet 1770 finns två krogar inritade. Nu har krogen Glädjen tillkommit alldeles intill på andra sidan vägen. Husförhörslängderna berättar att båda krogarna drevs till 1856, då Jordbro krog stängde. Marken ägdes av kyrkan och brukades av torpare, därav namnet Jordbro torp. Glädjen var krog till 1865, då rättigheterna drogs in, men öl och kaffe serverades i ytterligare många år.

Krogen Glädjen, foto från 1971, tillhör Haningegillet. Om man besöker Jordbro i dag, tar vägen förbi Bilprovning till vändplanen bortom sista industrihallarna kan man se rester av byggnaden och de träd som syns på bilden

Krögaren Dahlström vid Glädjen var nämndeman. Han var ägare till gården Kvarntäppan på 1/4 mantal. År 1851 var han inte krögare och nämndeman längre, men han bodde kvar och nu hade han blivit kyrkvärd. Han hade fått nya grannar också. Fabrikör Strömberg hade startat garverirörelse. Strömslund hade därmed tillkommit.

Strömslund

Hurtigstorp kallas även Kalvsviks båtsmanstorp, eller BT No 5 efter numret på roten i Första Södermanlands Båtmans Companie. Båtsmännen bar under tjänstgöringstiden ett särskilt efternamn förknippat med roten, och på Kalviks båtsmanstorp var detta Hurtig. Det finns ett inlägg om Hurtigs Torp på denna blogg, om du vill läsa, klicka här: [Hurtigs Torp](#)

Hurtigs Torp

Torpet Djuprännilen var närmaste granne till Hurtig. Adressen finns kvar men är numera en del i ett stort radhusområde på platsen. Torpet var under lång tid skogsvaktarboställe.

Besöker man platsen i dag finner man samma namn på en vägs skylt. Men nu är där radhus i stället

Ett litet ställe, Sommarro, tillkom först vid slutet av 1800-talet. Där bodde då en snickare med sin familj. Märkligt nog kallas den moderna bebyggelsen här för Sommarbo. Ett tolkningsfel?

Grindsvreten var torp under Nedergården från omkring 1845 till 1910. Stället låg strax söder om nuvarande Kullerstensvägen i Jordbro. Där bodde bygdespelmannen Anders Bergström med sina föräldrar. Vissa kallar platsen Gullvivshagen.

Text: Karin Aspberg/Sune Nilsson